

FILIP-VILIM ŠABIĆ

POŠUMLJAVANJA NA BIOKOVU

Separatum

ACTA BIOKOVICA

Vol. II, 1983.

317—330

MAKARSKA

POŠUMLJAVANJA NA BIOKOVU

Filip-Vilim Šabić

Šumsko gospodarstvo, Makarska

Sistematskim pošumljavanjima, kroz nešto više od jednog stoljeća, čovjek je izmijenio izgled ogoljelih biokovskih padina. Danas primorska strana Biokova predstavlja jedinstven sklad zelenih šuma, plavetnila mora i sivog kamenja. Taj sklad i očuvanost prirodnih predjela jedan je od osnovnih uvjeta privlačnosti i turističkog razvoja Makarske rivijere.

Prvi zapis o umjetnom podizanju šuma, ili pošumljavanju, datira iz godine 1882. Najstarije umjetne sastojine šuma alepskog bora podignute su na poluotoku »Sveti Petar« i »Plaža« u Makarskoj. Podatke o pošumljavanjima prije tog vremena za ovo područje ne posjedujemo. To se odnosi na vrijeme prve vladavine Austrije ovim krajevima (1797. — 1806) i kratkotrajne francuske dominacije (1806. — 1813). U to doba u nekim drugim krajevima Dalmacije bilo je pokušaja umjetnih pošumljavanja.

Formiranjem šumarske službe na ovom području oko 1880. godine počinje organizirani rad na umjetnom pošumljavanju biokovskih padina s primorske strane. Na sačuvanim fotografijama Makarske iz 1869. i 1880. g. vidljivo je da nigdje u okolišu ne postoje šumske površine, a osobito ne na mjestima gdje se šuma nalazi danas. U katastrima šumsko-kulturnih radova od 1882. g. do danas sačuvani su podaci o pošumljavanjima u svim katastarskim općinama Makarskog primorja. Katastri sadrže količine i vrste sjemena i sadnica upotrebljenih u pošumljavanjima, kao i utrošena sredstva i ljudski rad.

Najnovija istraživanja starosti stabala na području Brela pokazuju da su barem neka stabla alepskog bora unesena u ove krajeve već u prvoj polovici 18. st., točnije između 1720. i 1750. godine. Na te podatke upućuje ispitivana starost »Bijankovića bora« na plaži u Brelima kojega je starost utvrđena na oko 250 godina, a stabla uz plažu u Brelima stara su od 80 do 140 godina. Najdeblje stablo alepskog bora na Makarskoj plaži (kojemu je promjer pri zemlji 111 cm) staro je sto godina, odnosno posađeno je 1882. g. u vrijeme prvih umjetnih pošumljavanja u ovim krajevima. To stablo je posječeno zbog sušenja.

Priložene tabele s podacima o pošumljavanju pokazuju da je najintenzivniji period umjetnih pošumljavanja bio u vrijeme od 1882. do 1918. godine. Kroz to vrijeme podignuto je preko 500 hektara šumskih kultura, uglavnom četinara, i popunjeno skoro 400 hektara. Drugi